

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud Plzeň-město rozhodl samosoudcem Mgr. Bc. Martinem Havlíkem ve věci

žalobce: **Knihovna města Plzně, příspěvková organizace**, IČO 00368806
sídlem Bedřicha Smetany 159/13, 301 00 Plzeň

proti
žalovanému: **Jindřich Maixner**, narozený 18. 5. 1966
bytem Masarykova 187, 351 37 Luby u Chebu

o zaplacení 1 395 Kč s příslušenstvím

takto:

- I. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 1 395 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 14,75 % ročně z částky 1 000 Kč jdoucím od 17. 4. 2024 do zaplacení a s úrokem z prodlení ve výši 8,5 % ročně z částky 395 Kč jdoucím od 7. 7. 2021 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 400 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhal vydání rozhodnutí, jímž by soud uložil žalovanému povinnost zaplatit mu částku 1 395 Kč spolu s úrokem z prodlení v zákonné sazbě. Žalobu odůvodnil tím, že žalovaný získal na základě přihlášky čtenáře č. 426608 ze dne 27. 5. 2020 oprávnění, na základě kterého mohl užívat nabízené služby knihovny, včetně absenční výpůjčky knihovních dokumentů. Podpisem přihlášky žalovaný potvrdil, že mu je znám knihovní řád a zavázal se plnit všechna jeho ustanovení včetně ujednání o náhradě skutečné i paušalizované škody a dalších nákladů. Dne 9. 12. 2020 si žalovaný půjčil v obvodní knihovně Bory knihu: Dějiny Plzně v datech od

Shodu s prvopisem potvrzuje Marcela Janová.

spisovatele: J. Douša za pořizovací cenu 395 Kč. Tuto knihu měl podle knihovního řádu vrátit do 28 dnů ode dne výpůjčky, respektive po povoleném prodloužení do 5. 5. 2021. Vypůjčenou knihu však žalovaný nevrátil. Podle čl. 17 a přílohy číslo 3 knihovního řádu je čtenář povinen při překročení výpůjční doby uhradit smluvní pokutu, která je knihovním řádem označena jako poplatek z prodlení. Výše pokuty činí při překročení výpůjční doby o více než 12 týdnů 200 Kč, za každé další 4 týdny se poplatek zvyšuje o 100 Kč. Pokud není vypůjčený dokument vrácen ani do šesti měsíců po uplynutí výpůjční doby, požaduje knihovna peněžitou náhradu ve výši pořizovací ceny nevrácených knihovních jednotek, dále pak manipulační poplatek za právní vymáhání 200 Kč, manipulační poplatek při peněžní náhradě nevráceného dokumentu 200 Kč. Žalovaný je od 5. 5. 2021 v prodlení, žalobce tedy požaduje zaplacení poplatku z prodlení za období od 5. 5. 2021 do 24. 8. 2021 za celkem 84 dnů 200 Kč, za období od 25. 8. 2021 do 14. 12. 2021 (4 x 28 dnů) tedy 400 Kč (za každých dalších 28 dnů × 100 Kč). Dále požaduje manipulační poplatek za vymáhání právní cestou ve výši 200 Kč a manipulační poplatek za knihovnické zpracování dokumentů ve výši 200 Kč. Celková částka pohledávky za shora nevrácený knižní dokument tak představuje částku 1 395 Kč, když tuto částku neuhradil žalovaný ani po upomínce z 13. 12. 2021 a 11. 5. 2022.

2. Žalovaný se k podané žalobě nevyjádřil.
3. V souladu s ustanovením § 115a o.s.ř. ve spojení s ustanovením § 101 odst. 4 o.s.ř. soud rozhodl bez jednání na základě předložených listinných důkazů, přičemž žalobce s tímto postupem souhlasil a žalovaný se ve stanovené lhůtě nevyjádřil.
4. Soud z listinných důkazů předložených žalobcem učinil následující závěr o skutkovém stavu. Dne 27. 5. 2020 žalovaný získal oprávnění půjčovat si od žalobce knihovní jednotky v jeho provozovnách a zavázal se nahradit případné škody způsobené ztrátou nebo poškozením majetku knihovny (*příhláška čtenáře staršího 15 let na č. l. 16 soudního spisu*). Žalovaný dále v rámci přihlášky čtenáře potvrdil, že zná knihovní řád a bude jej dodržovat včetně pravidel pro náhradu škody, ustanovení o smluvních pokutách za porušení povinností a způsobu upomínání a jeho náklady a zavazuje se dodržovat takto zajištění povinností, které mu knihovní řád ukládá. Dne 9. 12. 2020 si žalovaný půjčil v obvodní knihovně Bory knihu Dějiny Plzně v datech od spisovatele: J. Douša za pořizovací cenu 395 Kč (*výpis výpůjčky podepsané žalovaným*). Z *předžalobní upomínky* datované 13. 12. 2021 bylo zjištěno, že žalovaný byl vyzván k zaplacení částky 1 395 Kč za pozdní vrácení dokumentu. Podle *Knihovního řádu Knihovny města Plzně* je uživatel povinen řídit se ustanoveními Knihovního řádu. Podle čl. 16 knihovního řádu činí výpůjční doba k vypůjčení dokumentu mimo knihovnu 4 týdny, u řádných výpůjček lze výpůjční dobu prodloužit 2 x o 4 týdny, požádá-li o to uživatel před uplynutím sjednané doby a nežádá-li o dokument jiný zájemce. Po uplynutí výpůjční doby je uživatel povinen vypůjčený dokument vrátit ve stavu, ve kterém ho při převzetí do výpůjčky převzal, s přihlídnutím k běžnému opotřebení. Uživatel je povinen vypůjčený dokument vrátit, jinak po překročení výpůjční doby rezervovaného dokumentu je žalobce oprávněn po něm požadovat poplatky z prodlení. Podle čl. 17 knihovního řádu nevrátí-li uživatel vypůjčený dokument ve stanovené době a nepožádá-li o prodloužení výpůjční doby, je knihovna oprávněna po něm požadovat poplatky za prodlení a poplatky manipulační jako ujednanou smluvní pokutu, zde se odkazuje na Přílohu 3 a 4 knihovního řádu. Podle čl. 17, bod 6 Knihovního řádu knihovna nezávisle na vymáhání poplatku z prodlení vymáhá i vrácení vypůjčených dokumentů, pokud na tyto upomínky uživatel nereaguje, je vymáhání postoupeno právnímu zástupci. V případě, že vypůjčený dokument nebude uživatelem vrácen ani do 6 měsíců od uplynutí výpůjční doby, považuje se za dokument ztracený nebo zničený, který není možné vrátit, a žalobce bude požadovat jeho peněžitou náhradu. Podle čl. 19 bod 3 písm. a), b) a c) Knihovního řádu je uživatel povinen nahradit žalobci nevrácený vypůjčený dokument buďto novým nebo nepoškozeným stejným vydáním; novým nebo nepoškozeným jiným vydáním nebo uhrazením původní pořizovací ceny dokumentu peněžní částkou. Podle *Přílohy číslo 3 knihovního řádu* činí poplatek za prodlení od 1. do 28 dne 5 Kč, po 4 týdnech 30 Kč, po 8 týdnech 100 Kč, po 12 týdnech 200 Kč a za každé další

započatých 28 dnů se poplatek zvyšuje o 100 Kč. Poplatek při peněžní náhradě nevráceného dokumentu činí 200 Kč. Poplatek za právní vymáhání vrácení dokumentů představuje 200 Kč. Předžalobní upomínkou ze dne 11. 5. 2022 byl žalovaný vyzván k zaplacení dlužné částky ve výši 1 395 Kč. Další důkazy soudu nebyly předloženy. V řízení nebylo zjištěno, že by žalovaný svůj závazek vůči žalobci splnil. Žalovaný na svou obranu v řízení ničeho neuvedl, soud tudíž vycházel z tvrzení žalobce podložených právě zhodnocenými listinami shora.

5. *Podle § 2193 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“), smlouvou o výpůjčce půjčitel přenechává vypůjčiteli nezuživatelnou věc a zavazuje se mu umožnit její bezplatné dočasné užívání.*
6. *Podle § 2913 NOZ platí, že poruší-li strana povinnost ze smlouvy, nahradí škodu z toho vzniklou druhé straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit.*
7. *Podle ustanovení § 2048 NOZ ujednají-li strany pro případ porušení smluvené povinnosti smluvní pokutu v určité výši nebo způsob, jak se výše smluvní pokuty určí, může věřitel požadovat smluvní pokutu bez zřetele k tomu, zda mu porušením utvrzené povinnosti vznikla škoda. Smluvní pokuta může být ujednána i v jiném plnění než peněžitém.*
8. *Podle § 2049 NOZ zaplacení smluvní pokuty nezabavuje dlužníka povinnosti splnit dluh smluvený pokutou utvrzený.*
9. Soud po zhodnocení předložených listin nemá pochybnosti o tom, že na základě přihlášky čtenáře došlo dne 9. 12. 2020 k uzavření rámcové smlouvy o výpůjčce, jejímž předmětem byly knihovní dokumenty popsáné v bodě 1 tohoto rozsudku. Žalovanému na základě takto uzavřené smlouvy o výpůjčce vznikla povinnost vypůjčené knihovní jednotky vrátit do konce stanovené výpůjční doby v souladu s citovaným ustanovením § 2193 NOZ, tuto povinnost však nesplnil. Žalovaný, který akceptoval Knihovní řád žalobce, přistoupil k ujednání o smluvní pokutě v souladu s ustanovením § 2048 a násl. NOZ, a to jak za překročení sjednané doby výpůjčky dle přílohy č. 3 Knihovního řádu, tak mj. za vymáhání právní cestou či při peněžní náhradě dokumentu (manipulační poplatky), přičemž se dále zavázal nahradit škodu způsobenou ztrátou nebo poškozením majetku knihovny, k čemuž byl žalobcem vyzván formou předžalobní upomínky. Pro případ nevrácení zapůjčených knižních titulů byl žalovaný povinen nahradit dokument stejným vydáním, eventuálně jiným vydáním, či uhrazením pořizovací ceny dokumentu peněžitou částkou, kdy o způsobu náhrady rozhodoval žalobce. Z obsahu spisu při absenci obrany žalovaného bylo zjištěno, že žalovaný nevrátil vypůjčený knihovní dokument popsáný v bodě 1 odůvodnění tohoto rozsudku ve lhůtě do 6 měsíců, čímž porušil smluvní povinnosti popsáné ve smlouvě o výpůjčce, protože je žalovaný povinen zaplatit žalobci náhradu škody při porušení smluvní povinnosti s odkazem na ust. § 2913 NOZ, jejíž výše byla mezi stranami ujednána, resp. žalovaný prohlásil, že se seznámil s knihovním řádem, ve kterém je jednoznačně popsáno, jakým způsobem se zjistí výše škody (zaplacením pořizovací kupní ceny knihovních dokumentů). Výše škody vyplývá ze shora uvedených ujednání knihovního řádu, kterou navíc ani žalovaný s ohledem na jeho pasivitu v řízení nesporeoval. V daném případě vznikl žalobci dále i za výpůjčku, kterou měl žalovaný vrátit do 5. 5. 2021 nárok na zaplacení smluvní pokuty za prodlení žalovaného s vrácením zapůjčených knihovních jednotek v celkové výši 600 Kč za dobu 6 měsíců prodlení žalované s vrácením knižních titulů (tj. 200 Kč za prvních 84 dnů a 100 Kč za každých **započatých** 28 dnů prodlení), když právě a jen tato doba představuje dobu přiměřenou co do důvodného požadování nároku na zaplacení smluvní pokuty s tím, že v tomto kontextu soud odkazuje na jemu známé rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1261/21. Za dobu delší než 6 měsíců se nelze úspěšně domáhat zaplacení smluvní pokuty, neboť po uplynutí této doby vzniká žalobci právo na zaplacení náhrady majetkové škody ve výši odpovídající nevráceným knižním dokumentům, která dostatečným způsobem reparuje žalobci jeho škodu a současně dostatečně sankcionuje žalovanou stranu, protože by soud nepřiznal žalobci právo na zaplacení smluvní pokuty přesahující tuto dobu z důvodu rozporu dobrých mravů. Současně je soudu z jeho úřední činnosti známo, že obdobnou optikou jsou nároky na zaplacení

smluvní pokuty v maximální výši za 6 měsíců prodlení posuzovány i jinými senáty zdejšího soudu (mj. senáty 39 C a 30 C). Zdejší soudní senát se s tam vyslovenými právními názory zcela ztotožňuje. Právu odpovídající nárok představují i manipulační poplatky v celkové výši 400 Kč (tj. další smluvní pokuty dle § 2048 NOZ představující manipulační poplatky za knihovnické zpracování při ztrátě či poškození vypůjčených dokumentů a za manipulační poplatek při vymáhání právní cestou). Právo na zaplacení těchto smluvních pokut vyplývá žalobci z knihovního řádu a přílohy 3 (tj. manipulační poplatek za nevrácení knih, se kterým je spojeno knihovnické zpracování při ztrátě a manipulační poplatek při vymáhání právní cestou ve výši pokaždé 200 Kč), kdy to byl žalovaný, který svým jednáním porušil své smluvní povinnosti, v důsledku čehož vzniklo žalobci s odkazem na citovaná ustanovení knihovního řádu právo na zaplacení těchto dalších smluvních pokut.

10. Soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že žaloba je důvodná a žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci částku ve výši 1 395 Kč sestávající z výše rozepsaných položek (tj. pořízovací hodnoty výpůjčky, smluvních pokut a manipulačních poplatků). Protože se žalovaný dostal do prodlení s úhradou svého závazku, má žalobce v souladu s ustanovením § 1970 NOZ právo vedle plnění i na přiznání úroků z prodlení, jehož výše je stanovena v souladu s prováděcím předpisem (ustanovení § 2 nařízení č. 351/2013 Sb.). Žalobci byl proto přiznán i úrok z prodlení v zákonné sazbě od doby, kdy byla žalovaná prokazatelně v prodlení se zaplacením nárokovaných částek.
11. Protože byl žalobce ve věci zcela úspěšný, má podle ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř. vůči žalovanému právo na plnou náhradu nákladů řízení, jež se sestávají toliko ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 400 Kč.
12. O lhůtách ke splnění povinností uložených žalovanému tímto rozsudkem soud rozhodoval s odkazem na ust. § 160 odst. 1 o. s. ř., když v souzené věci nespátl důvod pro stanovení jiné než zákonné třídní lhůty k plnění.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné (ustanovení § 202 odst. 2 o. s. ř.).

Nesplní-li žalovaný povinnosti uložené mu tímto rozsudkem v uvedených lhůtách, může se žalobkyně domáhat po jeho právní moci výkonu rozhodnutí u soudu.

Plzeň 19. září 2024

Mgr. Bc. Martin Havlík v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje Marcela Janová.